

บทที่ ๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (DESCRIPTIVE RESEARCH) เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยวิกฤต และวิเคราะห์หาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยวิกฤตจำแนกตามปัจจัยคัดสรร ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม และหอผู้ป่วยวิกฤตทั่วไป จำนวน 333 คน ซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ในโรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 15 แห่ง ทุกภาคของประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงพยาบาลศูนย์ จำนวนประชากร จำแนกตามหอผู้ป่วยวิกฤต

ชื่อโรงพยาบาลศูนย์	ประชากร	ระดับ	แผนก					รวม
			หัวหน้า	ประจำการ	อายุร	ศัลย	กุมาร	
1. ร.พ.ราชวิถี	36	3	30	13	23	-	-	36
2. ร.พ.ศูนย์สระบุรี	28	2	26	14	14	-	-	28
3. ร.พ.พระปกเกล้าจันทบุรี	18	2	16	-	-	6	12	18
4. ร.พ.ชลบุรี	16	2	14	-	-	6	10	16
5. ร.พ.ศูนย์ราชบุรี	24	3	21	9	8	7	-	24
6. ร.พ.มหาราชนครราชสีมา	20	-	20	7	7	6	-	20
7. ร.พ.ศูนย์ขอนแก่น	24	-	24	7	12	5	-	24
8. ร.พ.อุดรธานี	21	2	19	10	11	-	-	21
9. ร.พ.สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์	24	2	22	-	11	-	13	24
10. ร.พ.สรรพสิทธิประสงค์ * อุบลราชธานี	24	-	-	-	-	-	-	-
11. ร.พ.พุทธชินราช พิษณุโลก	18	2	16	9	9	-	-	18
12. ร.พ.ศูนย์ลำปาง	33	5	28	10	9	10	4	33
13. ร.พ.เชียงใหม่รพ.ราชภัฏ	12	2	10	6	6	-	-	12
14. ร.พ.สุราษฎร์ธานี	17	1	16	-	-	-	17	17
15. ร.พ.มหาราชนครศรีธรรมราช	32	3	29	-	-	-	32	32
16. ร.พ.ยะลา *	14	-	-	-	-	-	-	-
17. ร.พ.หาดใหญ่ สงขลา	10	2	8	-	-	-	10	10
	381	31	302	85	111	40	98	333

* ได้รับข้อมูลช้ากว่ากำหนดเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีอยู่แล้ว โดยศึกษาจากตำราวารสาร บทความวิชาการและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ของพยาบาลวิชาชีพ สอบถามเกี่ยวกับ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับการอบรมเฉพาะทาง

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ เป็นแบบสอบถามจัดทำแบบมาตราส่วนประมาณค่า (RATING SCALE) 5 อันดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 55 ข้อดังนี้

ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	จำนวน 7 ข้อ
สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน 8 ข้อ
ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงาน	จำนวน 8 ข้อ
โอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของตนเอง	จำนวน 7 ข้อ
การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	จำนวน 8 ข้อ
ลัทธิรัฐธรรมนูญนิยม	จำนวน 6 ข้อ
จังหวะชีวิตโดยส่วนรวม	จำนวน 5 ข้อ
การคำนึงถึงความต้องการของสังคม	จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 การรับรู้ ได้แก่ การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตน การรับรู้ต่อระบบบริหารเป็นแบบสอบถาม จัดทำแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ประกอบด้วยคำถาม 27 ข้อ ดังนี้

การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตน	จำนวน 10 ข้อ
การรับรู้ต่อระบบบริหาร	จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 4 ค่านิยม ได้แก่ค่านิยมทางวิชาชีพ ค่านิยมทางราชการ และค่านิยมทางบริการ เป็นแบบสอบถามจัดทำแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ ดังนี้

แบบสอบถามค่านิยมทางวิชาชีพ	จำนวน 13 ข้อ
แบบสอบถามค่านิยมทางราชการ	จำนวน 5 ข้อ
แบบสอบถามค่านิยมทางบริการ	จำนวน 7 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีข้อคำถามให้เลือก เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ โดยกำหนดคะแนน ในแต่ละระดับดังนี้

<u>ข้อความ</u>	<u>คะแนน</u>
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

การคิดคะแนนของแบบสอบถามคิดจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามดังนี้

<u>คะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
1.00-2.34	การรับรู้ ค่านิยม และคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ระดับต่ำ
2.35-3.69	การรับรู้ ค่านิยม และคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ระดับปานกลาง
3.70-5.00	การรับรู้ ค่านิยม และคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (CONTENT VALIDITY) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว ไปตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ความเห็นพ้องต้องกันของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยร้อยละ 80 ในแต่ละข้อคำถาม แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเลิศจิน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 17 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (CRONBACH 'S COEFFICIENCY) (ยูวดี ฤชา และคณะ, 2532) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานได้ค่าความเชื่อมั่น	0.93
แบบสอบถามการรับรู้	0.90
แบบสอบถามค่านิยม	0.83
ความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า	0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ที่กลุ่มประชากรปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือ ในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร

2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงพยาบาลศูนย์ 17 แห่ง จำนวน 381 ชุด โดยบางส่วนผู้วิจัยนำส่งไปยังกลุ่มประชากรและรับคืนด้วยตนเอง และบางส่วนได้ส่งทางไปรษณีย์ถึงหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล พร้อมทั้งจดหมายชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลให้ช่วยนำส่งไปยังกลุ่มประชากร และรวบรวมส่งกลับคืนมาให้ โดยผู้วิจัยนัดเวลาในการรับแบบสอบถามคืนใน 3-4 สัปดาห์

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 333 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามแต่ละข้อ พิจารณามีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่ ผลการตรวจสอบได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.40 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ (แบบสอบถามจาก ร.พ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี และร.พ.ยะลา ไม่ได้นำมาตรวจสอบเนื่องจากได้รับข้อมูลไม่ทันกำหนดเวลา)

4. ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (STATISTICAL PACKAGE FOR THE SOCIAL SCIENCE)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ SPSS (STATISTICAL PACKAGE FOR THE SOCIAL SCIENCE) ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ
2. คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับค่าเฉลี่ยของการรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตนเอง การรับรู้ต่อระบบบริหาร ค่านิยมทางวิชาชีพค่านิยมทางราชการและค่านิยมทางบริการ กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรส และคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพของผู้ป่วยวิกฤต โดยการทำเป็นตัวแปรหุ่น (DUMMY VARIABLE) การหาจึงใช้วิธีเพียร์สัน
4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงาน, สถานภาพสมรส, การได้รับการอบรมเฉพาะทาง การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตนเอง การรับรู้ต่อระบบระบบบริหาร ค่านิยมทางวิชาชีพ ค่านิยมทางราชการ และค่านิยมทางบริการกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพของผู้ป่วยวิกฤต โดยใช้วิธีเพียร์สัน (PEARSON PRODUCTMOMENT COEFFICIENT)

ใช้เกณฑ์เทียบระดับความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้
(ประคอง วรรณสูตร, 2525)

ค่าระหว่าง $\pm 0.70 - 1.00$	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
ค่าระหว่าง $\pm 0.30 - 0.69$	มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง
ค่าระหว่าง $\pm 0.00 - 0.29$	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

5. หาค่าพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม และรายหมวดโดยมีปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ และค่านิยมเป็นตัวร่วมพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้นตอน (STEPWISE MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS) (KERLINGER AND PEDHAZUR, 1973) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตน การรับรู้ต่อระบบบริหารและค่านิยมทางวิชาชีพ, ค่านิยมทางราชการ และค่านิยมทางบริการโดยรวมและรายหมวด

5.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญ ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่คำนวณได้ โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-TEST)

5.3 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (B) ในรูปคะแนนดิบ

5.4 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (BETA) ในรูปคะแนนมาตรฐาน

5.5 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.6 หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

5.7 สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ & คะแนนมาตรฐาน

6.เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยวิกฤตตามประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส การได้รับการอบรมเฉพาะทาง ที่มีความแตกต่างกันด้วยค่าเอฟ (F-test) และทดสอบหากกลุ่มที่แตกต่างด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (SHEFFE'S)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรเกณฑ์

ปัจจัยส่วนบุคคล
1. ประสบการณ์ในการทำงาน
2. สถานภาพการสมรส
3. การได้รับการอบรมเฉพาะทาง

การรับรู้
1. การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตนเอง
2. การรับรู้ต่อระบบบริหาร

ค่านิยม
1. ค่านิยมทางวิชาชีพ
2. ค่านิยมทางราชการ
3. ค่านิยมทางบริการ

ตัวแปรพยากรณ์

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
1. ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม
2. สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย
3. ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน
4. โอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล
5. นวัตกรรมทางสังคม หรือ การทำงานร่วมกัน
6. ด้ทธิรัฐธรรมนูนิยม
7. จังหวะชีวิตโดยส่วนรวม
8. การคำนึงถึงความต้องการของสังคม